

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Beskattningsår för arealbidrag, som utbetalats i samband med årsskifte

Besvär av godsägaren K. angående inkomsttaxering år 1956. — K., som ägde en större jordbruksfastighet och redovisat inkomsten därav enligt kontantprincipen, beskattades av TN för ett arealbidrag å 5.250 kr, vilket utbetalats till K. den 12/1 1956. — PN och KR: ej ändring. — RR förklarade emellertid att beloppet icke skulle upptagas till beskattning vid 1956 års taxering, enär i målet var upplyst, att arealbidraget om 5.250 kr tidigast den 7/1 1956 varit för K. tillgängligt för lyftning, samt skäl ej förekommit att likväl hänföra detsamma till inkomst under år 1955. (RR:s utslag den 12/3 1964.)

Skattepliktig inkomst genom arbete å egen bostadsfastighet, vars uppförande anförtrotts åt byggmästare?

Besvär av TI angående hemmansägaren E:s inkomsttaxering år 1957. — E. uppdrog åt en byggmästare att på entreprenad bygga en bostadsfastighet. Därvid förbehöll sig E. enligt uppgift rätt att utföra de arbeten han kunde och hade tid till. Vid den slutliga uppgörelsen mellan E. och byggmästaren tillgodoräknades ett belopp av 930 kr, beräknat efter samma grunder som tillämpades för avlöning till byggnadsgrovarbetare som deltagit i entreprenadarbetet. — Den omständigheten att E. erhållit nedsättning av entreprenad-

summan ansågs av KR icke böra medföra att därigenom uppkommit för E. skattepliktig inkomst. — RR lämnade TI:s besvär häröver utan bifall. (RR:s utslag den 21/4 1964.)

”Försträckning” av utsädesvaror m. m. vid upphörande av jordbruk

Besvär av godsägaren B. angående inkomsttaxering år 1954. — B, som delvis ägde och delvis arrenderade ett antal jordbruksfastigheter varav inkomsten redovisats enligt kontantmetoden, upphörde den 14/3 1953 med jordbruksdriften på samtliga fastigheter. Inventarierna såldes då på auktion. En son arrenderade de av B. ägda fastigheterna, varjämte arrendena på övriga fastigheter ävertogs av två andra söner. De mängder stråfoder som fanns kvar överlämnades till sönerna såsom tillträdesfoder med skyldighet för dem att återlämna samma mängder vid utgången av deras arrendetider. Likaså fick de överta kvarvarande kvantiteter kraftfoder, säd och utsädesvaror såsom lån med återlämningsskyldighet vid senare tillfälle. — B. inkomstbeskattades för de ”försträckta” kvantiteternas värde. (RR:s utslag den 12/3 1964.)

Utbyte av skördetröska

Besvär av lantbrukaren J. angående inkomsttaxering år 1958. — J., som under 1956 bytt en sex fots skördetröska av

märket Thermaenius med säckuttag mot en sex fots skördetröska av samma märke med spannmålstank, erhöll ej avdrag för den del av mellanavgiften som belöpte på spannmålstanken. Merkostnaden för denna ansågs hänförligt till nyuppsättning. (RR:s utslag den 8/4 1964.)

Skenavtal

Besvär av arrendatorn A. angående inkomsttaxering år 1957. — A. hade med kort tids mellanrum före och efter ett årsskifte sålt och återköpt ett spannmålsparti och ett antal grisar. Fråga uppkom om A. skulle få avdrag för återköpen. — RR yttrade: Den spannmål och de gyltor, om vars försäljning A. uppger sig ha träffat avtal, ha icke levererats och försäljningsavtalen ha ej heller i övrigt fullföljts. Vid sådant förhållande och med hänsyn till omständigheterna i övrigt kan det förhållandet att A. under dagarna närmast före beskattningsårets ingång uppburit vissa belopp av de uppgivna köparna och därefter under de första dagarna av beskattningsåret återbetalat de uppburna beloppen icke anses ha inneburit, att A. åtnjutit intäkter eller vidkänts driftskostnader. (RR:s utslag den 7/4 1964.)

Rättegångskostnader

Lantbrukaren P., som åtalats för brott mot skattestrafflagen men blivit frikänd, erhöll ej avdrag för rättegångskostnader, han haft i samband med åtalet. (RR:s utslag den 10/3 1964.)

Försäkringsersättning för fasta maskiner i uthyrd fastighet

I mål om förhandsbesked förklarades brandskadeersättning för fasta maskiner, vilka ingått i fastighet som av skattskyldig uthyrt till eget aktiebolag som över-

tagit en av den skattskyldige bedrivna sågverksrörelse vartill även fastigheten med maskinerna tidigare hört, icke utgöra skattepliktig inkomst. RR fann nämligen, att den skattskyldiges inkomst genom upplåtelse till bolaget av fastigheten med fasta maskiner var att hänföra till intäkt av annan fastighet (icke, såsom RN ansett, till intäkt av rörelse). (RR:s utslag den 18/3 1964.)

Fråga om bilhandlares avdrag för studieresa till USA

Besvär av direktören O. angående inkomsttaxering år 1957. — O., som var huvudaktieägare och verkställande direktör i AB L:s Bilcentral, hade deltagit i en av Sveriges Automobilhandlareförbund arrangerad studieresa till USA. För kostnaderna för resan uppbar O. ersättning av bolaget med 10.016 kr. — O. förvägrades ett med 9.216 kr yrkat avdrag för resekostnader. (RR:s utslag den 21/4 1964; en ledamot av RR framhöll i särskilt yttrande bl. a., att O. och bolaget icke importerade bilar eller eljest hade några direkta affärsförbindelser med företag i USA samt att de upplysningar, som lämnats om programmet för resan, gäve vid handen, att vad som därunder kunnat inhämtas eller iakttagas väl kunde vara av visst intresse för en affärsman i O:s ställning men att resan dock icke haft ett sådant samband med eller varit av sådan direkt betydelse för O:s verksamhet och inkomstförvärv, att kostnaderna helt eller delvis kunde hänföras till kostnader för resor i tjänsten eller eljest till kostnader för fullgörande av tjänsten.)

Anm.: Jämför t. ex. å ena sidan RÅ 1963 not. 383 (Skattenytt 1963 sid. 276) och å andra sidan RÅ 1963 not. 898. (Skattenytt 1963 sid. 423).

Engångsersättning för royalty

Besvär av civilingenjören W. angående eftertaxering för år 1955. W., som jämte andra personer hade rätt till royalty, som skulle utgå under viss tid, överlät före denna tids utgång sin rätt till royalty till ett bolag, i vilket han ägde samtliga aktier. W. erhöi i stället av bolaget en engångssumma av 60.000 kr. — PN ansåg beloppet vara att anse såsom royalty och efterbeskattade beloppet som inkomst av rörelse. — Häröver klagade W. och framhöi, att han överlätit sin förvärvskälla och inte rätten till viss inkomst. Det erhållna beloppet, utgjorde därför en icke skattepliktig realisationsvinst. — KR och RR: ej ändring. — (RR:s utslag den 10/3 1964.)

Räntefria lån: förtäckt utdelning?

A. Besvär av Aktiebolaget R. i likvidation angående inkomsttaxering år 1955. — Bolagets enda tillgång utgjordes av fordran hos moderbolaget. Bolaget beskattades av PN för beräknad ränta å denna fordran efter 3 %. — Bolaget invände hos KR, att moderbolaget inte hade några tillgångar. Fordringen var därför värdelös och räntebetalning således omöjlig. — KR: ej ändring. — RR yttrade: Klagandebolaget har uppgivit att dess fordran hos moderbolaget är värdelös och att det sålunda föreligger faktisk omöjlig het att utfå ränta. Denna uppgift, som icke bestritts av motsidan, vinner även stöd av omständigheterna i målet. Enär vid angivna förhållande anledning saknas att beskatta klagandebolaget för beräknad ränta, finner RR skäligt att, med ändring av KR:s utslag, undanröja taxeringarna. (RR:s utslag den 7/4 1964.)

B. Besvär av TI angående Fabriksaktiebolaget L:s inkomsttaxering år 1955. —

PN beskattade bolaget för beräknad ränta efter 3 % å en bolagets fordran hos Aktiebolaget F. — KR undanröjde av angivna skäl denna beskattning. — RR utlät sig sålunda: I målet är upplyst att samtliga i de båda bolagen ägas av samme person och en son till denne. Genom att icke betinga sig ränta å ifrågavarande lån får fabriksbolaget, som är ett förvaltningsbolag, anses hava överfört medel till bolaget F. Då medlen hos sistnämnda bolag, som under beskattningsåret bedrivit rörelse, kunnat disponeras av aktieägaren på annat sätt än genom utdelning, får överföringen anses ha sådan särskild betydelse i skattehänseende att förutsättning föreligger för beskattning hos fabriksbolaget av beräknad ränta å dess fordran hos bolaget L. RR fastställde därför PN:s beslut. (RR:s utslag den 7/4 1964.)

Resor till och från arbetet

Besvär av köpmannen S. angående inkomsttaxering år 1959. — S. bodde i Södertälje och hade skomakerirörelse i Stockholm. PN medgav S. avdrag för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med 1.000 kr, motsvarande beräknade kostnader för resor med allmänna kommunikationsmedel. — S., som använde egen bil, yrkade hos KR avdrag med 3.400 kr efter 1:70 kr för mil. Körsträcka 8 mil per dag under 250 dagar

KR yttrade: Enligt fast rättstillämpning äger rörelseidkare tillgodoföra sig avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats räknat efter billigaste färd sätt. Då S. tillerkänts avdrag efter dylik grund och handlingarna icke föranleda till antagande, att avdraget av PN beräknats till för lågt belopp, lämnar KR besvären utan bifall

RR förklarade emellertid: På grund av vägvståndet mellan bostaden och arbetsplatsen samt den tidsvinst som, enligt vad utredningen ger vid handen, S. regelmässigt gjort genom att för resorna till och från arbetsplatsen använda bil i stället för allmänna kommunikationsmedel, får S. anses berättigad till avdrag för bilresorna med ett belopp som skäligen må bestämmas till 2700 kr (RR:s utslag den 18/3 1964; en ledamot ville medge avdrag med 3.400 kr.)

Resor till och från arbetet med invalidbil

Besvär av tjänstemannen J. angående inkomsttaxering år 1959. — J., som för sina resor mellan bostaden i Spånga och arbetet i Stockholm använde invalidbil, uppgav de fasta kostnaderna för bilen som körts 1.400 mil under 1958 till 1.010 kr och de rörliga kostnaderna till 4.941 kr eller tillhoppa 5.951 kr, motsvarande 4:25 kr för mil. Körsträckan till och från arbetet omfattade 952 mil. — PN medgav avdrag för de fasta kostnaderna med 1.010 kr och med 3.360 kr, motsvarande på sistnämnda körsträcka belöpande andel av de rörliga kostnaderna. — KR, varest TI anför besvär, medgav avdrag med endast 1:70 kr för mil eller 1.618 kr. — RR yttrade: Av utredningen i målet får anses framgå, att J. på grund av invaliditet icke kunnat använda annat färdmedel än bil för sina resor till och från arbetet. Han bör därför, i den mån hans kostnader för bilen icke varit större än skäligt, erhålla avdrag för så stor del av dem, som belöper på nämnda resor. I enlighet härmed och med hänsyn till vad J. uppgivit rörande sitt behov av bil av särskild beskaffenhet må avdraget för ifrå-

gavarande resekostnader beräknas efter 952 mil och 4 kr 25 öre för mil eller till 4.046 kr. (RR:s utslag den 8/4 1964.)

Anm.: Jämför RÅ 1963 ref. 6 (Skattenytt 1963 sid. ???) samt Mutén i Skattenytt 1963 sid. 349 ff. Se även RN 1964 nr 1: 4, uttalandet i näst sista stycket.

Fråga om familjebolags skattskyldighet för utdelning å aktier i andra bolag

A. Besvär av Aktiebolaget H. angående inkomsttaxering år 1958. — Det förhållandet, att bolaget tidigare under en följd av år använt sina vinstmedel för avskrivning av kvarvarande förlust från tid varunder bolaget i annan aktieägars hand drivit rörelse, ansågs med hänsyn till innehålllet i 73 § 1 mom. lagen om aktiebolag icke längre, sedan förlusten helt avskrivits samt bolaget börjat och — såsom finge antagas — ämnade fortsätta att använda sina vinstmedel för utdelning i skälig omfattning till delägarna, föranleda tillämpning å bolaget av bestämmelserna i 54 § 3 st. KL och 7 § 3 st. förordningen om statlig inkomstskatt. Bolaget förklarades följaktligen icke skattskyldigt för utdelning å främmande aktier. (RR:s utslag den 7/4 1964.)

B. Besvär av S:s Byggnads AB i likvidation angående inkomsttaxering år 1955. — Bolaget, som var ett familjebolag och som tidigare drivit fastighetsförsäljning och byggnadsverksamhet samt deltagit i s.k. Lundintransaktioner, ansågs skattskyldigt för utdelningar å aktier och andelar i fastighetsbolag och -föreningar, men, då dessa aktier och andelar finge anses ha utgjort lagertillgångar i bolagets rörelse samt skäl förelegat för nedskrivning av deras värde i den omfattning bolaget yrkat ävensom för omkostnader, in-

räknat lön till bolagets dåvarande ägare med yrkat belopp, undanröjdes den bolaget åsatta taxeringen. (RR:s utslag den 7/4 1964.)

Skattskyldighet vid vistelse utomlands på grund av avtal med svensk militär myndighet

A. Besvär av missionären H. angående inkomsttaxering år 1955. — H. var anställd som tolk vid den svenska övervakningskommissionen i Korea, där han vistades i olika omgångar under åren 1954—1956 med lön från svenska försvarsstaben. H. ansågs — ehuru han för uppdragets fullgörande vistats längre tid i Korea — icke därigenom ha förlorat sitt egentliga bo och hemvist i Sverige. Han beskattades följaktligen för sin avlöning från försvarsstaben och för förmån av fri inkvartering och fri förplägnad i Korea. (RR:s utslag den 22/4 1964.)

B. Besvär av TI angående kaptenen S:s inkomsttaxering år 1956. — S. tjänstgjorde under tiden den 15/6 1954—slutet av maj 1956 i Palestina såsom observatör hos Förenta Nationerna. S. och hans hustru, som också vistats i Palestina, ansågs likaledes med hänsyn till arten av S:s uppdrag utomlands och övriga i målet förekomna omständigheter ha under tiden för nämnda uppdrag bibehållit sitt egentliga bo och hemvist i Sverige och alltså skattskyldig här i riket för sin inkomst och förmögenhet. (RR:s utslag den 22/4 1964.)

C. Besvär av X angående förhandsbesked. X, som var svensk domstolsjurist, hade i mitten av november 1960 anställts såsom

auditör vid den svenska FN-bataljonen i Kongo. Anställningsavtalet hade träffats med vederbörande svenska militär myndighet, som också utbetalat lönen vilken senare skulle ersättas av FN. I december 1960 överflyttades X till tjänstgöring som jurist vid FN:s högkvarter i Leopoldville. Tjänstgöringen skulle pågå till åtminstone den 1/4 1963 och pågick ännu i slutet av juli 1963. Anställningsavtalet innehöll skyldighet för X att följa av svensk militär myndighet utfärdade instruktioner och anvisningar. X framhöll å sin sida bl. a. att han i praktiken stått i lydnessförhållande endast till FN och att han icke varit underkastad svensk disciplinär bestraffningsrätt. — RN fann med hänsyn till vad som upplysts angående arten av X:s uppdrag i Kongo, att X — oavsett att han för uppdragets fullgörande vistats längre tid utom riket — måste anses såsom här i riket bosatt skattskyldig. På grund härav och då gällande avtal mellan Sverige och Kongo till förekommande av dubbelbeskattning icke betog Sverige rätt till beskattning av ifrågavarande inkomst, förklarade RN, att X var skattskyldig här i riket för den lön han uppburit vid tjänstgöringen i Kongo. — Hos RR hemställde X, att målet måtte avgöras i plenum och att förhandlingen måtte bli muntlig och offentlig. RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 20/5 1964.)

Ann.: Av de förenämnda rättsfallen framgår, att RR beträffande personer som av svensk militär myndighet anställts och avlönats för särskild uppdrag utom riket inte tillämpat den vanliga schablonen med en c:a ettårig utlandsvistelse utan anlagt en betydligt mer restriktiv bedömning än när det gällt t. ex. anställda i enskild tjänst.